

F A X E K O M M U N E

Statsgaranti kontra selvbudgettering

Resume og anbefaling

Ifm. byrådets realitetsbehandling af budget 2025-2028, skal der træffes valg om, indtægterne i kommunens budget skal baseres på selvbudgettering eller statsgaranti.

Administrationen anbefaler, at det statsgaranterede udskrivningsgrundlag (statsgaranti) vælges som grundlag for kommunens indtægter i 2025.

Anbefalingen beror på udviklingen i befolkningen. Pt. udvikler befolknings sammensætning sig væsentlig langsommere end forudsat i såvel Faxe Kommunes befolkningsprognose som i Danmarks statistiks befolkningsfremskrivning. Sidstnævnte er grundlaget, der fastsætter indtægterne ved statsgarantien.

Valget mellem selvbudgettering og statsgaranti er afhængigt af flere faktorer, hvor der mangler stærke argumenter for selvbudgettering, og risikoen vurderes som høj. Ved selvbudgettering sker der altid en regulering tre år senere, hvilket kan resultere i enten en mindre- eller merindtægt.

Grundet den store usikkerhed, anbefaler administrationen valg af statsgaranti frem for selvbudgettering.

Perspektivering

Pr. den 1. juli 2024 var der 37.661 cpr-registrerede borgere i kommunen.

Det folketal, der ligger til grund for statsgarantien er 37.918 personer per 1.1.2025 som baseres på Danmarks statistiks befolkningsfremskrivning.

Der er således på nuværende tidspunkt 257 færre borgere i kommunen end forudsat i statsgarantiberegningerne. Kommunens egen befolkningsprognose har et skøn på 38.042 personer per 1.1. 2025.

Umiddelbart taler det nuværende lavere befolkningstal (både ift. Faxe Kommunes egen befolkningsprognosen, men også ift. Danmarks statistiks befolkningsforventninger til 2025) for, at det statsgaranterede udskrivningsgrundlag vælges. Herudover ses en afmattende udvikling i det faktiske befolkningstal, som direkte afviger for befolkningsprognosens (og også Danmark Statistiks forventet udvikling frem mod 2025). Men ét er højere befolkningstal, noget andet er

FAXE KOMMUNE

forventningen til borgernes samlede indkomster, som giver grundlaget for den samlede indkomstskat.

Faxe kommune har siden årsskiftet haft en befolkningsnedgang (netto). Landet som helhed har modsat har en samlet befolkningstilvækst siden årsskiftet. Dette taler også for, at vælge statsgarantien. Selvbudgettering er primært at foretrække når der dels forventes et højere befolkningstal primo 2025 end givet i statsgarantien dels når Faxe Kommune oplever samme tendens som udviklingen i landsudviklingen.

Med kommunens store stigning af seniorpensioner og det allerede historisk høje beskæftigelsesniveau, vil det deraf forventede høje indkomstskatteniveau være skrøbeligt overfor en evt. konjunkturedgang. Det må alt-andet-lige antages, at Faxe Kommunes beskæftigelsesgrad enten forbliver på nuværende niveau eller falder. Sandsynligheden for yderligere stigning vurderes at være lav. Samtidig med, at Faxe Kommune oplever den største vækst af seniorpensioner¹ og at seniorpensioner ikke bidrager til at trække indkomstniveauet pr. skatteborger i kommunen op, er grundene til forventede øgede indkomstskatter ikke umiddelbart overvejende nok til at opveje den negative forskel i befolkningsgrundlaget.

Statsgaranti kontra Selvbudgettering

I forbindelse med vedtagelsen af kommende års budget, skal byrådet træffe et valg mellem selvbudgettering og statsgaranti. Valget fastsætter, hvorledes budgettering af indkomstskat, tilskud og udligning for 2025 skal medregnes. Valget omfatter desuden udskrivningsgrundlaget for kirkeskatten.

Valget indebærer, at kommunen enten kan acceptere det statsgaranterede indkomstgrundlag, eller vælge at modtage skatter og udligning i forhold til

- borgernes faktiske skattebetalinger
- den faktiske udvikling i befolkningstallet
- udviklingen i de socioøkonomiske parametre

Til slut i notatet beskrives de to metoder.

Statsgarantien, der er udmeldt ultimo juni, baserer sig på det senest afregnede skatteår (for budgetåret 2025 er det på baggrund af regnskabsår 2022).

---

¹ NB--økonomi

F A X E K O M M U N E

KL's model for beregning af tab/gevinst ved selvbudgettering opdages løbende med opdaterede skatteoplysninger efterhånden som disse bliver tilgængelige.

De første beregninger, som er foretaget i sommeren 2024, sker pba. Regeringens økonomiske redegørelse i maj og økonomiaftalen for det kommende år. Hvert år til september indeholder modellen ydermere en opdatering, som indeholder ændringerne fra Regeringens økonomiske redegørelse fra maj til august med

- nye vurderinger af konjunkturudviklingen
- udviklingen i priser og lønninger
- væksten i BNP

Disse parametre påvirker kommunernes udskrivningsgrundlag og dermed også hvad selvbudgettering kan betyde økonomisk for kommunen.

I september er 99,9 % skatteindtægterne to år før budgetåret (dvs. for år 2023 ved budgetlægningen for 2025-2028) normalt afregnet. Det er således bedre mulighed for at vurdere, om forudsætningerne for skatteindtægter og befolkningstal pr. 1. januar 2025 i statsgarantien fortsat er mere gunstige end ved valget af selvbudgettering

De første beregninger for selvbudgettering i KL's skatte- og tilskudsmodel viser pr. juli 2024, at kommunen umiddelbart vil have et nettotab på minimum 4 mio. kr. ved selvbudgettering i 2025.

Tilskud og udligning

Udskrivningsgrundlaget og befolkningstal har betydning for statstilskuddet til og udligningen mellem kommunerne.

Ved valg af statsgaranti ligger tilskud og udligning fast og kendes på forhånd.

Ved valg af selvbudgettering afhænger udligningen af det forventede selvbudgetterede udskrivningsgrundlag. Udligningsbeløbene efterreguleres tre år efter budgetåret ligesom skatteindtægterne.

Mekanismerne i tilskud- og udligningsmodellen er, at hvis de selvbudgetterende kommuner (de kommuner der har valgt at selvbudgettere) i 2025 samlet set opnår en gevinst, så udlignes alle kommuner tilsvarende i balancetilskuddet. Dette betyder, at alle kommuners balancetilskud nedjusteres svarende til kommunernes

F A X E K O M M U N E

gevinst ved selvbudgettering i tredje budgetoverslagsår, dvs. 2028. Til gengæld, hvis de kommuner der har valgt at selvbudgettere samlet set taber ved valget, så bibeholdes statsgarantien for dem som valgte statsgaranti. Her sker der ikke en opjustering af balancetilskuddet svarende til det samlede tab for de kommuner som tabte ved selvbudgettering. Her vil de kommuner, som valgte selvbudgettering blive reguleret for differencen mellem faktiske skatteindtægter og de budgetterede skatteindtægter.

Statsgaranti

Det statsgaranterede udskrivningsgrundlag er udmeldt af Indenrigs- og Boligministeriet. Hvis byrådet vælger det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, er der garanti for, at kommunen får de tilsvarende skatteindtægter, tilskud og udligning, uanset at det efterfølgende viser sig at udskrivningsgrundlaget var enten sat for højt eller for lavt.

Ift. tidligere år vil der, som følge af boligskatteforliget, ske en efterregulering af grundskylden i statsgarantien². Det forventes dog ikke at være af betydelig størrelse.

Statsgarantien baseres på den forventede befolkningsvækst for Faxe Kommune jf. Danmarks Statistik og udskrivningsgrundlag. Dette fremgår af nedenstående tabel;

Grundlag for statsgaranti i 1.000 kr./løbende priser	2025	2026	2027	2028
Kommunens skøn for Cpr-folketallet 1.januar	37.918	37.756	37.852	37.930
Indkomstskat, provenu (B)	1.971.647	2.014.680	2.085.272	2.145.728
Provenu af selskabsskat	39.572	36.213	36.213	36.213
Udskrivningsgrundlag (B)	7.642.043	7.808.836	8.082.448	8.316.774
Udskrivningspct.	25,80	25,80	25,80	25,80

Nedenfor fremgår indtægterne i statsgarantien (som er lagt til grund for budgetberegneren og budgetforslag 2025-2028)

² Statsgarantien beror på en beregning af grundskyld ud fra ejendomsvurderinger som endnu ikke er realiseret (konsekvens af boligskatteforliget). Efterreguleringen vil i givet fald være regulering af den beregnede grundskyld på ejendomsvurderinger som afviger fra vurderingerne som statsgarantien beror på.

I 1.000 Kr.	2025	2026	2027	2028
7.62.80 Udligning og generelle tilskud	-718.176	-796.172	-789.904	-888.529
7.62.81 Udligning og tilskud vedrørende udlændinge	7.320	7.556	7.800	8.041
7.62.82 Kommunale bidrag til regionerne	4.778	4.929	5.099	5.273
7.62.86 Særlige tilskud	-109.680	-82.066	-83.590	-85.163
7.68.90 Kommunal indkomstskat	-1.971.647	-2.014.680	-2.085.272	-2.145.728
7.68.94 Grundskyld	-133.580	-130.215	-128.414	-131.126
7.68.92 Selskabsskat	-39.572	-36.213	-106.719	-36.213
Dødsboskat	-5.098			
Total	-2.965.655	-3.046.861	-3.180.999	-3.273.444

Selvbudgettering

Vælges der selvbudgettering vil kommunen modtage skatter ud fra det faktiske udskrivningsgrundlag. Det betyder, at kommunen i budgetåret modtager de skatteindtægter, der er budgetteret med efter kommunens eget skøn for udskrivningsgrundlaget. Det betyder dog også, at der tre år senere - når det endelige udskrivningsgrundlag for 2024 er gjort op - skal afregnes en eventuel difference mellem det budgetlagte og det faktiske udskrivningsgrundlag.

Valget har derfor konsekvens for de skatteindtægter kommunen afregnes for i 2027 vedrørende 2024. Reguleringen kan i så fald enten være en mindreindtægt, der skal tilbagebetales, eller en merindtægt, der bliver udbetalt.

Der vil også ske en efterregulering af grundskyld som ved valg af statsgaranti.

Selvbudgettering baseres på Faxe Kommunes befolkningsprognose og de beregnede indkomstskatter og udskrivningsgrundlag. Dette fremgår af nedenstående tabel;

Grundlag for selvbudgettering i 1.000 kr./løbende priser	2025	2026	2027	2028
Kommunens skøn for Cpr-folketallet 1.januar	38.042	38.395	38.535	38.619
Indkomstskat, provenu (B)	1.978.095	2.064.329	2.139.983	2.212.923
Provenu af selskabsskat	39.572	36.213	36.213	36.213
Udskrivningsgrundlag (B)	7.667.034	8.001.276	8.294.509	8.577.222
Udskrivningspct.	25,80	25,80	25,80	25,80

Nedenfor fremgår de forventede indtægter, hvis der vælges selvbudgettering med Faxe kommunes befolkningsprognose

FK befolkningstal 1.1.2025 og fremskrivning og 2023-selskabsskat				
I 1.000 Kr.	2025	2025	2026	2027
7.62.80 Udligning og generelle tilskud	-720.831	-784.308	-841.862	-865.552
7.62.81 Udligning og tilskud vedrørende udlændinge	7.396	7.942	8.224	8.481
7.62.82 Kommunale bidrag til regionerne	4.778	5.012	5.191	5.369
7.62.86 Særlige tilskud	-95.662	-82.066	-83.590	-85.163
7.68.90 Kommunal indkomstskat	-1.978.095	-2.064.329	-2.139.983	-2.212.923
7.68.94 Grundskyld	-133.580	-130.215	-128.414	-131.126
7.68.92 Selskabsskat	-39.572	-36.213	-36.213	-36.213
Dødsboskat	-5.098			
Total	-2.960.664	-3.084.177	-3.216.647	-3.317.127

Tabellerne viser således, at der vil være et **tab** forbundet med valg af selvbudgettering på 4,9 mio. kr. (forskellen mellem indtægtstotal for selvbudgettering i 2025 på 2,961 mio. kr. og statsgaranti i 2025 på 2,966 mio. kr.).